

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

20.06.2012 г.

Важни обществено-икономически и политически теми

[Вестник Капитал daily](#)

✓ Всеки срещу всеки

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2012/06/19/1849492_vseki_sreshtu_vseki/

Всяка фирма ще може да съди всяка, и то на база на абсолютно неясен текст за "несправедливи търговски условия" в договорите. Под риск ще са по 10% от приходите на компаниите, защото това е размерът на глобата за широкото нарушение. А това ще доведе до влошаване на бизнес средата и бягство на инвеститори.

Хаосът ще се роди, ако бъде приет предложеният проект за промени в Закона за защита на конкуренцията, който е изработен от Министерството на икономиката, енергетиката и туризма (МИЕТ). Идеята на ведомството на Делян Добрев е да регулира отношенията между доставчиците и търговските вериги. По първи оценки на юристи и фирми новите текстове за "значителна пазарна сила" са прекалено общи и на практика засягат всяка сделка в страната.

На двата полюса

Обмислянето на законова регулация започна, след като преди повече от две години сдружения на доставчици, предимно в хранителната и козметичната индустрия, се оплакаха, че големите търговски вериги, използвайки силните си пазарни позиции, им налагат непосилни условия, които са в ущърб на техния бизнес. Още тогава те настояха да се въведе законов регламент за отношенията между двете страни, като предложението варираше от забрана за въвеждането на различни такси от магазините (например за вход, за участие в реклами и други подобни) до записване на задължение 60-70% от стоките, които се продават, да бъдат с български произход.

В контекста на този спор доставчици подадоха и жалба до Комисията за защита на конкуренцията срещу шест големи търговски вериги, като в момента има предявено обвинение срещу тях за картел срещу доставчици и се очаква финалното решение.

На обратната теза обаче са самите вериги, които смятат, че евентуалната законова регулация би попречила на свободната конкуренция и в крайна сметка ще бъде в ущърб на потребителите.

Значително зло

След серията от спорове по темата в крайна сметка икономическото министерство предложи още през миналата година два законопроекта за промени в Закона за защита на конкуренцията, които най-общо въвеждат понятието значителна пазарна сила и санкционират злоупотребите с нея. Никой от тези проекти обаче не бе внесен на заседание на правителството въпреки първоначалните планове да влязат в сила от началото на тази година.

Предложеният за обществено обсъждане в момента вариант е трети поред и съдбата му също не е ясна. Според проекта на ведомството в Закона за защита на конкуренцията се въвежда понятието "значителна пазарна сила". То ще се отнася за предприятия, които нямат господстващо положение на пазара, но "с оглед на своя пазарен дял, финансови ресурси, възможности за достъп до пазара, технологично равнище и стопански отношения с други предприятия" може "едностранно да наложат на зависими от тях доставчици или купувачи несправедливи търговски условия". От текстовете става ясно, че допълнителните критерии към тази значителна пазарна сила ще бъдат изготвени в методика на Комисията за защита на конкуренцията.

Проектозаконът предвижда още забрана за злоупотреба с такава пазарна мощ, като от икономическото министерство съобщиха, че конкретните глоби ще бъдат подробно разписани в подзаконова уредба. Адвокати обаче обясниха, че новият термин е интегриран в член от закона, където са и основните нарушения на конкуренцията като злоупотреба с монопол и картел, а там глобите са ясни - до 10% от годишния оборот.

Въведено е изискване комисията да се произнася до 2 месеца по такива жалби, като може да удължи срока с още 30 дни при по-сложни казуси. После обаче ще следват дълги години съдебни спорове, което може да разруши бизнеса на всяка компания (особено ако към нея се водят десетки дела).

Веднага да се промениш

В законопроекта е предложен и текст, според който по своя инициатива или по искане на жалваща се фирма комисията да може да налага на всеки етап от него санкция, която представлява временно прекратяване на твърденото нарушение. Това ще става с определение на комисията, което в едноседмичен срок ще може да бъде обжалвано пред съда. Така на практика, ако например комисията прецени, че въведена от търговска верига такса към доставчик може да увреди конкуренцията, тя ще може да задължи търговеца да прекрати събирането ѝ временно, преди да се докаже, че представлява нарушение. Но може да става въпрос и за сделка за милиони.

Очаквани ефекти

На пръв поглед юристи и фирми от бизнеса коментираха пред "Капитал Daily", че предложените така текстове съвсем няма да засягат само бързооборотния сектор, а на практика цялата бизнес среда. Така например земеделският производител може да подаде жалба срещу преработвателя, хотелиерът срещу туроператора, както и дори търговската верига да се оплаче от натиск на например голям доставчик. Това пък е възможно да повтори "опита" на Чехия, където местната антимонополна комисия бе залята от жалби (виж карето).

Големият проблем според адвокат е, че неясният текст може да обрече на спорове цялата икономиката и е неясно защо държавата би искала да разруши бизнес климата.

Ако се погледне спорът между производители и големите търговци, предложеният начин може само да влоши положението. Просто веригите ще спрат да работят с "рискови" доставчици и ще изберат сигурния внос или работа само с най-големите български компании. Това би навредило още повече позициите на малките и средните фирми, коментира представител на чужд консултант. Вместо да създава среда за масови и скъпи претенции между конкуренти, държавата може да подкрепи по-работещ начин малките производители - например чрез достъп до изгодни финансиране, пазари и т.н.

Разделение в Европа- от специални закони до финансови стимули

Въпреки че отношението доставчици - търговци на дребно е принципен спор, съществуващ в почти всички европейски страни и още през 2009 г. Европейският парламент прие декларация, че "големите търговски вериги злоупотребяват с надмощието си на пазара", все още няма единна позиция дали трябва да се предприемат мерки и евентуално какви да бъдат те. Депутатите в европарламента често разширяват темата, говорейки и за натиск от страна на преработвателите върху земеделските производители, който в крайна сметка намалявал атрактивността на фермерския бизнес. В някои държави вече приеха закони, регулиращи отношенията между различните страни, на ниво ЕС пък се обсъждат финансови схеми за подпомагане. Така например в Чехия през 2010 г. влезе в сила оспорван от търговците закон за значителната пазарна мощ и злоупотребите с нея, който подробно разписваше практики, които са забранени. Такива са например да не може да се връща стока на доставчика непосредствено преди изтичането на срока на годност, да се плаща в 30-дневен срок, да не се продава по-евтино продукт в магазина от цената на покупката му и др. Предвидените глоби бяха по 1% от оборота за всяко нарушение, като таванът можеше да достигне 10% от оборота. Година по-късно обаче законът беше отменен. Основните мотиви на правителството бяха, че списъкът със забранени дейности е много обширен и на практика антимонополният орган в страната нито може да го следи, нито успява да разгледа всички подадени жалби (предимно от фермери). Така в местния закон за защита на конкуренцията в икономиката бяха въведени смятаните за най-ключови забрани, като например да не може да се прехвърля глоба от контролен орган към доставчика без виновно негово поведение, бавене в плащанията над 1 месец. В други държави, като Великобритания например, има доброволен кодекс за етични отношения в търговията, подписан и от доставчици, и от търговци. На ниво ЕС пък се обсъждат стимули, които евентуално могат да подпомогнат бизнеса на по-слабите по веригата. Такива например са заложените субсидии в следващия програмен период за създаване на селскостопански кооперативи. Такива примери има в Западна Европа, като Холандия е държавата, в която има най-много обединения на фермерите. В страната например членовете на съюза на градинарите са изградили собствени дружества, които имат преработвателни мощности за опаковане на зеленчуци и логистично звено. Именно чрез такива кооперативи се водят и колективни преговори с големите търговци на едро и дребно. Подобни схеми се подпомагат още във Франция, но данните на ЕК показват, че сред новоприсъединилите се страни под 10% от фермерите участват в сдружения.

[Вестник Класа](#)

✓ Корпорациите изместват банките в отпускането на кредити

http://www.klassa.bg/news/Read/article/207179_%D0%9A%D0%BE%D1%80%D0%BF%D0%BE%D1%80%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%B8%D1%82%D0%B5+%D0%B8%D0%B7%D0%BC%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0%D1%82+%D0%B1%D0%B0%D0%BD%D0%BA%D0%B8%D1%82%D0%B5+%D0%B2+%D0%BE%D1%82%D0%BF%D1%83%D1%81%D0%BA%D0%B0%D0%BD%D0%B5%D1%82%D0%BE+%D0%BD%D0%B0+%D0%BA%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%82%D0%B8

Корпорациите все по-често ще изместват банките в отпускането на кредити за свои клиенти. Тази тенденция открии Майкъл Самонас, групов финансов директор на „Сидма“, по време на втория годишен форум на финансовите директори в България, организиран от „Ърнст и Янг“. Заради въвеждането на новите финансови регулации, свързани с „Платежоспособност 2“ и „Базел 3“, кредитите ще стават все по-скъпи, фалитите ще се увеличават, а прогнозите за икономическия ръст продължават да са мрачни. От своя страна фирмите така имат възможност да задържат клиенти и да свият оборотния капитал, което според Самонас е най-доброто решение в период на напрегната икономическа среда като днешната. Управляваната от него фирма вече е приложила рейтингова система на своите клиенти, като спрямо техните резултати се отчита дали да им се отпуснат средства или не. Следят се както показатели от предисторията на плащанията, платежоспособност и т.н., така и прогнози за бъдещи сделки и продажби. На базата на тези точки се определя и съответният рейтинг на предприятието. При закъснение с плащанията лихвата е 8%, уточни експертът пред [klassa.bg](http://www.klassa.bg). За да бъде успешна подобна политика на даване на продукти на кредит, екипът за продажби трябва да работи в много тясно сътрудничество с финансовия отдел, препоръча още той.

Благодарение на нашата система можем да разграничим платежоспособните от неплатежоспособните клиенти и да предвидим евентуални банкрути. Нещо повече – времето, необходимо за събиране на вземането, в „Сидма“ е паднало от 143 дни през 2009 г. на 125 дни през 2011 г., а към март 2012 г. – на 116 дни. А благодарение на кредитния риск фирмата е намалила риска си по четири основни начина: елиминиране на лошите кредити, съкращаване на сроковете за изплащане, подобряване на паричния поток и на решенията за отпускане на кредит за клиентите.

За съжаление обаче по света, когато става дума за рязане на разходи, най-предпочитаният метод е съкращаването на персонал, освобождаване от активи през граница и чак на трето място е активното управление на оборотния капитал. А именно третата мярка генерира най-големи икономии, цитира различни изследвания Самонас. Според представените от него данни от проучване между повече от 240 щатски фирми например съкращаването на персонал е довело до

спестяване на 400 хил. долара, а редуцирането само на инвентара носи по 520 хил. средно. Ако се намалят харчовите пък от някои несъществени дейности като транспорт, логистика, куриерски услуги, принтиране, офис консумативи и др., може да се спестят близо 20% от разходите. В краткосрочен план резултати има, като се свиват парите за реклама, за маркетинг или се търсят начини да се намалят таксите, а в дългосрочен, когато се реструктурира бизнесът, пристъпи се към автоматизация и аутсорсинг, посочи още Самонас.

Според последния доклад на „Ърнст и Янг“ през миналата година оборотният капитал на компаниите зад Океана се подобрява, докато в Европа е бил на точката на замръзване спрямо 2010 г. В САЩ парите в кеш намаляват с 3%, а на Стария континент остават без промяна. Но от 2002 г. общо фирмите от двете страни на Океана са намалили кеша с 16%. Но когато се тегли чертата, все още имат около 1,2 трлн. долара в кеш, затворени в оборотния им капитал, които не са им необходими, или това прави 7% от продажбите, изчисляват още консултантите.

[Вестник Сега](#)

✓ НАП връзва онлайн и ведомствените бензиностанции

<http://www.segabg.com/article.php?id=605137>

Ведомствените бензиностанции също ще трябва да се свържат онлайн с НАП, предвиждат промени в Закона за акцизите и данъчните складове, които парламентът одобри на първо четене. Тези обекти досега се изплъзваха от графика за поетапно свързване на фискалните устройства с данъчните, а за тях са легенди за измами с ДДС, акцизи и качество на горивата.

"Контролните органи години наред констатираха изключително големи злоупотреби, говорим за незаконна търговия с горива", обясни финансовият зам.-министър Владислав Горанов. Той съобщи, че до края на годината ще заработи единната информационна акцизна система, която ще позволи още по-стриктен контрол в реално време, като обхване пълния поток на движение на горивата.

Депутатите приеха също да се намалят глобите за продажба на цигари без лиценз. Сега санкциите за търговия без разрешително са като за продажба на цигари с фалшив или липсващ бандерол.

[Вестник Монитор](#)

✓ Менда Стоянова, председател на бюджетната комисия в парламента:

Необходими са мерки срещу ДДС измамите

<http://www.monitor.bg/article?id=342767>

- Госпожо Стоянова, Министерството на финансите обяви данните за изпълнението на бюджета към края на април.

Как гледате на резултатите? Ще бъдат ли изпълнени приходите в размера, гласуван в Закона за държавния бюджет?

- Изпълнението на разчети към Закона за държавния бюджет за 2012 г. в частта на данъчните и неданъчните приходи се развива в рамките за планираните параметри за годината. Данъчните приходи по консолидирания бюджет към края на май 2012 г. (около 8,7 млрд. лв.) представляват около 40,3 на сто от планираните с разчетите за годината. За сравнение изпълнението на данъчните приходи за същия период на 2011 г. е било 39,4 на сто спрямо планираните, т.е.

изпълнението през настоящата година се подобрява. В годишен план данъчните приходи за 2011 г. бяха изпълнени на 99,5 на сто, което дава основания през настоящата година да се очаква изпълнение на годишните разчети при запазване на очерталите се през предходните месеци тенденции в постъпленията от данъци.

Към края на май 2012 г. НАП е събрала над 500 млн. лв. повече спрямо същия период на миналата година, а близо 300 млн. лв. повече са събраните приходи от Агенция „Митници“.

Добро е изпълнението при постъпленията от ДДС. Към края на май 2012 г. приходите от ДДС са в размер на 2,715 млрд. лв. Над 175 млн. лв. повече спрямо същия период на миналата година са приходите от ДДС при сделки в страната и вътреобщностни придобивания. Приходите от ДДС от внос са нараснали с около 190 млн. лв. Близо 115 млн. повече са постъпленията от осигурителни вноски. 24 млн. повече са постъпили от здравни осигуровки и т.н. Считаю, че тези числа ни дават основание да очакваме, че приходите, разчетени в бюджет 2012, ще бъдат изпълнени.

- Миналата година се оказа, че постъпленията от осигуровки са завишени. Как върви до момента изпълнението на приходите в бюджета по тази линия?

- Прогнозите на НАП са за общо 5,5 млрд. лв. приходи от осигурителни вноски за годината. Това е с около 220 млн. лв. повече спрямо 2011 г., като прогнозите очертават дори минимално преизпълнение на плана за тази година с над 80 млн. лв.

Приходите, изглежда, изпреварват макроикономическите показатели, което е белег за по-добра работа на приходните агенции.

- Какви мерки могат да се вземат, за да се повиши събираемостта на данъците и осигуровките?

- Проектът за дистанционна връзка на касовите апарати с НАП изигра добра дисциплинираща роля, приходите още в месеца на въвеждането на мярката рязко се увеличиха. Сега НАП трябва да използва цялата тази електронна информация, за да оценява риска и да контролира рисковите търговци. Следващите мерки трябва да са в посока на т.нар. пари под масата, нерегламентираната заетост и, разбира се, ДДС измамите. Данъчното дознание има потенциал.

- Докъде стигна идеята за въвеждане на лихвена амнистия за данъци и осигуровки? Какъв вариант според вас е най-уместно да се приложи или е по-добре правителството да се откаже от тази идея?

- Все още нямаме съгласие по параметрите на тази идея. Има много плюсове както за бизнеса, така и за бюджета, но има и много минуси, които могат да я компрометират и да дадат лош сигнал на добросъвестните данъкоплатци. Много е

трудно да се въведат критерии, които обективно да разграничат недобросъвестния данъкоплатец от този, който не плаща, защото е притиснат от кризата.

- В началото на 2013 г. предстои падеж на глобални облигации за 1,8 млрд. лв. Какви източници на финансиране ще използва България, за да се справи с плащането?

- Новоприетият закон за ратифициране на документите, необходими за емитирането на облигации на международните капиталови пазари до 950 млн. евро, на практика дава възможност на министъра на финансите да реализира облигациите, като подбере подходящ пазарен прозорец.

Източниците за финансиране на бюджетните нужди на страната условно биха могли да се разгледат като дългови и недългови.

Инвестиционният клас рейтинг, който нашата страна има, и макроикономическите стабилни показатели дават възможности за свободно пазарноориентирано финансиране на бюджета както на местния, така и на международните капиталови пазари.

От средата на изминалата година се забелязва ясна тенденция за намаляване на доходността по държавните ценни книжа, което означава по-ниска цена за финансиране на правителството. Отчитайки всички тези обстоятелства, а и динамично променящата се в международен план среда, финансовото министерство много внимателно следи и анализира различните дългови алтернативи с цел постигането на най-добрите възможности за финансиране на страната. Както е заложено в приетия от парламента Закон за държавния бюджет за 2012 г., България ще остане сред страните в ЕС с една от най-ниските стойности на показателя консолидиран държавен дълг към БВП. Това и провежданата разумна фискална политика са предпоставки за безпроблемно финансиране на страната ни.

Сред недълговите източници за финансиране са, най-общо казано, акумулираните средства във фискалния резерв, например приходи от приватизация. Предприеманите в тази връзка действия за ускоряване на процеса на приватизация на атрактивни пакети от акции на държавата целят както стимулиране на развитието на местния капиталов пазар, така и обезпечаване на адекватни приходи от приватизация. Фискалният резерв, в качеството си на буфер, също представлява средство за обезпечаване на нуждите на бюджета и предоставя възможност дълговото финансиране да бъде редуцирано или отложено напред във времето, когато условията за финансиране биха били по-благоприятни за емитента. Следва да се отчитат и усилията за повишаване на събираемостта на данъчните приходи и ограничаване на незаконната търговия с акцизни стоки, което при равни други обстоятелства ще намали натиска върху бюджетните приходи.

- Стана ясно, че ще бъдат емитирани държавни ценни книжа до 950 млн. евро на международните капиталови пазари. Как гледате на критиките, че този ход е закъснял и че при сегашната нестабилна обстановка в Гърция моментът не е подходящ?

- От финансова гледна точка сега е удобен момент да излезем на еврооблигационния пазар. Два са основните параметри, които определят кога да се предложи емитиране на външен и вътрешен дълг. Дългът трябва да се взема достатъчно далеч от датата на погасяване на предишен дълг, за да има спокойствие за пазарите и за държавния бюджет. От друга страна, трябва да бъде достатъчно близо до падежа при рефинансиране на предишен дълг, за да не се плащат излишни лихви. Всеки месец по-рано емитиране на еврооблигациите би струвало на бюджета между 8 и 12 млн. лв. на месец.

- Какви са очакванията ви за развитието на българската икономика на фона на продължаващите проблеми в еврозоната?

- Несигурната среда в европейските икономики влияе негативно на българската икономика чрез по-слабо експортно търсене. От друга страна, последните статистически данни показват подобряване на ситуацията на вътрешния пазар, като основно очакваме растежът на БВП да се движи от приноса на инвестициите, които се финансират с европейски средства. Очакваме ускорено усвояване на средства по линия на структурните фондове и Кохезионния фонд. В средносрочен план правителството ще продължи да полага усилия за намаляване на административната тежест и разширяване на достъпа до финансиране за малките и средните предприятия, използвайки структурните фондове на ЕС.

- Неотдавна беше приет окончателно Законът за публично-частното партньорство. Какви са най-важните моменти в него?

- Основните цели на закона са разширяване на възможностите за привличане на частния капитал, за увеличаване и разнообразяване и преди всичко за подобряване на качеството на предоставяните услуги от обществен интерес. Важен аспект е повишаването на изискванията в целия процес - от избора на обекта на публично-частното партньорство, през икономическия и социалния анализ и избор на частния партньор, до сключване на договора с цел гарантиране на обществен интерес. Процедурите са разписани така, че да гарантират максимална прозрачност и публичност. Ясно са разписани правила за прекратяване или изменение на договора, както и последиците от това. Това са все проблеми, които съществуват сега и които често компрометират партньорствата. Тези правила ще се прилагат и при концесиите. Законът за публично-частното партньорство на практика допълва възможностите на Закона за концесиите в случаите, когато този закон не може да се приложи поради това, че потребителите на услугата не я заплащат и частният партньор няма източник, чрез който да възвърне инвестицията. Това се отнася за услуги, които традиционно се предоставят от държавата и общините. В сферата на образованието, здравеопазването и социалните услуги публично-частното партньорство ще се реализира по този закон с финансовото участие на държавата и общините.

- Кои ще са приоритетните законопроекти за бюджетната комисия до края на лятото?

- Няколко закона са на дневен ред - Законът за акцизите и данъчните складове, Законът за облагането на хазарта, вкл. и най-вече на онлайн хазарта, промените в Данъчно-осигурителния процесуален кодекс. Макар и не за пленарна зала, но се работи и по нов устройствен закон за бюджета, както и по параметрите на бюджет 2013 г.